

SINT-AUGUSTINUSINSTITUUT BREE

Verregaande duurzaamheid én duurzaam leren

Op 14 februari viert men in het Sint-Augustinusinstituut in Bree niet zozeer Valentijn, maar wél de officiële opening van hun nieuwe schoolgedeelte. Dat er bij het ontwerpen en uitvoeren niets aan het toeval werd overgelaten, mag wel duidelijk zijn. Niet alleen werd er veel aandacht besteed aan het comfort voor leerkrachten en leerlingen, ook op het vlak van duurzaamheid werden er grote, en voor een school uitzonderlijke inspanningen geleverd. Met onder andere zelfs een ‘groene Ramblas’ als resultaat.

Schooldirecteur Ludo Jacobs verruilde enkele jaren geleden zijn baan in de banksector voor de schoolbanken. Dit bouwproject

werd meteen zijn vuurdoop. En die heeft hij, samen met zijn team, goed doorstaan. “De eerste plannen voor de uitbreiding van onze school dateren al van zo’n zeven, acht jaar geleden, eventjes voor mijn tijd,” aldus Ludo Jacobs. “De grote lijnen van het programma lagen vrij snel vast: er zouden nieuwe sanitaire ruimtes komen, een sporthal, een agora, een ontvangstruimte, directiekantoor en vakateliers voor onder andere PO, taalvakken, verzorging, retail enz. Maar voor het inkleuren ervan zijn we in nauw overleg gegaan met de vakgroepen. Bijvoorbeeld met betrekking tot de vraag of we met gesloten of open klassen zouden moeten werken. Die noden hebben we vervolgens vertaald naar het huidige ontwerp.”

Architect Lo Clijsters: “Als architect ben je natuurlijk steeds gebonden aan de context en omgeving waarbinnen je aan de slag moet.

De uitbreiding moest, gezien het omliggende landbouwgebied, sowieso naar achteren worden georiënteerd. Daardoor zou het mooie uitzicht over het achterliggende Kempisch plateau enigszins verloren gaan vanuit de bestaande gebouwen. Door een agora tussen de gebouwen te voorzien, hebben we dat goed gecounterd. Daaromheen hebben we alles opgebouwd.

Hitte-eilanden

Ook de tussenruimte die gevormd wordt door de speelplaats werd volledig opnieuw gerenoveerd. Landschapsarchitecte Linda Vanderheyden werkte hiervoor samen met een groep medewerkers, leerlingen en buurtbewoners en een bijzonder plan uit met veel aandacht voor groen. "In het ontwerp hebben we onder meer een schaduwrijk bomenplein opgenomen, nu al de groene Ramblas wordt genoemd, dat uitloopt in het nabijgelegen landbouwgebied," legt Linda uit. "We wilden absoluut geen volledige geasfalteerde, schaduwloze vlakke. Zulke speelplaatsen zijn

echte hitte-eilanden. Allesbehalve aangenaam om zo je pauze te moeten doorbrengen bij volle zon. Ons ontwerp, waarbij 46 haagbeuken werden voorzien, is goed voor het klimaat én voor de leerlingen, die nu tijdens hun pauze even kunnen verpozen in de schaduw. Het zijn dakbomen waarvan de kruinen al in de bomenkwekerij werden gevormd in een parasolvorm. Daarnaast kreeg de nieuwe schoolomgeving o.a. ook nog fruitbomen voor een appelboomgaard en een 16-tal knotwilgen als overgang naar het landschap.

Zoveel bomen, dicht bij elkaar planten, dat is niet zo evident gezien de vele droge periodes in onze contreien. Het was dus cruciaal om niet alleen in de bomen, maar ook in de bodem te investeren. "Om droogtestress bij de bomen te vermijden, hebben we een uitgekiend technisch systeem ontwikkeld met ondergrondse kratten om de bomen toch op een vrij passieve manier van regenwater te kunnen voorzien. Dankzij de sensoren wordt er nooit te veel water gebruikt. Bij de selectie van de beplanting ging onze voorkeur vooral uit naar streekeigen soorten.

Door een extensiever maaibeheer toe te passen, krijg je hogere bloemenranden, wat voor een gemoedelijke sfeer zorgt." Het schoolteam ging bij de voorbereidingen zorgvuldig te werk, en bezocht diverse scholen om inspiratie op te doen. "Dat deden we vooral in Nederland, onder andere in Weert, Roermond en Groningen," aldus Facility Manager Jan Bas. "De scholen bij onze noorderburen zijn toch een stukje leerlingvriendelijker."

Flexibel concept

"Hoewel de optie voor een volledige openheid even op tafel heeft gelegen, bleek dit niet de beste oplossing te zijn voor heel wat leerkrachten," aldus Ludo. "Toch zijn we weggebleven van die echt klassieke indeling, en hebben we gekozen voor een flexibel concept waarbij je de indeling zo open of gesloten kunt maken als je zelf wilt met behulp van onder andere schuifwanden, kasten in plaats van muren ... Het is een mooie mix geworden."

Die individuele noden kun je trouwens ook doortrekken naar de verwarming en ventilatie. Jo Vanhoutteghem, zaakvoerder van studiebureau ECT, gaat daar graag dieper op in. "We besloten de school niet als school als dusdanig te bekijken, maar zijn uitgegaan van de flexibiliteit van de lokalen: het ene moment zijn er misschien tien leerlingen aanwezig en staan de schuifwanden dicht, het andere moment wordt er misschien les gegeven aan 20 leerlingen. Daarom zijn we afgestapt van één overkoepelend systeem en kunnen de temperatuur en luchtkwaliteit in ieder lokaal afzonderlijk worden afgesteld, maar zijn de lokalen wel aangesloten op één centraal gebruiksvriendelijk besturingssysteem. De koeling gebeurt enkel op natuurlijke wijze, door nachtkoeling. Ook op het vlak van de meting van de luchtkwaliteit zijn we zeer ver gegaan in dit gebouw: doorgaans gebeurt er één meting voor één school, hier gebeuren de metingen en bijsturing per individueel lokaal."

"Wat verlichting betreft, kozen we ervoor om een daglichtsturing te integreren, die evenwel kan worden aangepast wanneer de

Technische fiche
Sint Augustinusinstituut Bree

...

Bouwheer:

SAB; Bree

...

Architect:

Lo Clijsters architecten-buro; Bree

Hoofdaannemer:

Bouwwerken gebr. Janssen; Oudsbergen

Studiebureau technieken:

ECT; Hasselt

Stabiliteit/EPB:

V2S; Genk

EPB/veiligheidscoördinatie:

GHW; Bree

Ontwerp groenaanleg:

Wereldbureau voor Landschapsarchitectuur; Lummen

Los meubilair:

Belisia interieurconcepten; Bilzen

Sanitair:

CVP Peeters & Zonen; Bree

Overkapping en verhardingen:

Louis Dammen; Balen

Gevelstenen:

Rodruza Wasserstrich Jeker; Nelissen steenfabrieken;

Lanaken

Leuning en balustrades:

SECLA; Oudsbergen

Elektriciteitwerken:

Maco; Kinrooi

Liften:

Coopman Orna; Waregem

Buitenschrijnwerk/ zonnepanelen:

M & F Drijkoningen; Maaseik

Grondwerken:

Grondwerken J. Nelis; Oudsbergen

Binnenschrijnwerk:

Porta Nova; Hasselt

Vloeren geluidsdempend:

Soundmaster DESSO; Dendermonde

Schilderwerken:

P&S; Kinrooi

Dakwerken:

Hendrix Dakbedekking; Maaseik

Gevelbekleding:

Trespa Volkern; Trespa Belgium; Hasselt

Structurele zonnepanelen:

Duco; Veurne

Sportvloer & Turntoestellen:

Jansen & Fritsen; Temse

HVAC:

Van Laeken; Sint-Truiden

Groenaanleg:

Dolmans Landscaping Services België; Beringen

Materiaal verharding:

Ebema; Zutendaal

Valbeveiliging – Levenslijnen:

Safety- Solutions; Beringen

Het schoolteam ging bij de voorbereidingen zorgvuldig te werk, en bezocht diverse scholen om inspiratie op te doen.

leerkracht dit wenst. Bovendien werd de daglichtsturing ook nog eens gekoppeld aan de geautomatiseerde buitenzonnewering, zodat de verlichting binnen meteen wordt aangepast wanneer de zonnewering in werking treedt. Dankzij dit verregaande maatwerk kan er heel wat bespaard worden op het vlak van energieverbruik. Behoorlijk grensverleggend voor een school, als je het mij vraagt. En bovendien beheersbaar voor de gebruikers."

Stiekem douchen

"Die beheersbaarheid is inderdaad ontzettend belangrijk," aldus Jan. "Het zou natuurlijk zonde zijn om te investeren in een systeem en dit dan niet maximaal te benutten omdat het te complex is. Dat lukt hier gelukkig wel goed! Alles wat geautomatiseerd is, kan ik eigenlijk via mijn computer of smartphone bedienen. Zo kan ik kort op de bal spelen als iemand een vraag heeft. Ook de toegangscontrole en het alarm zijn trouwens aan het systeem verbonden en op afstand te besturen. Dat maakt de weg ook vrij om de sporthal bijvoorbeeld aan derden te verhuren. Zelfs het warm water is daarop aangesloten. Stiekem douchen zit er dus niet in (lacht)."

Last but not least, werden er ook zonnepanelen geïnstalleerd. "Door gebruik te maken van hybride installaties kan het overschot aan energie op onze eigen site gebruikt worden voor warm water. Wat de regenwaterrecuperatie betreft. Hou je even vast: de tank heeft hier een capaciteit van 220.000 liter water en die zullen maximaal benut worden. Dat zal wellicht nog goed van pas komen voor onze groene long op de speelplaats (lacht)."

Ludo: Je merkt het, we zijn niet over één nacht ijs gegaan bij de uitbreiding van onze school. Het is nu aan onze leerlingen en leerkrachten om er volop gebruik van te maken.

Wie een kijkje wil komen nemen, is welkom op de opendeurdag van het Sint-Augustinusinstituut en dat op zondag 8 maart in de namiddag."

Tekst: Hilde Neven | Fotografie Frank Gielen

De uitvoering van de speelplaatsoverkapping wordt gerealiseerd door Louis Dammen.

ALGEMENE BOUW-, BETON- & WEGENWERKEN

n.v. Louis Dammen s.a.

Vaartstraat 143 - 2490 Balen - tel. 014 813 913 - info@dammen-louis.be

BOUW & INTERIEUR
GEBR. JANSSEN bvba
 OUDSBERGEN

- algemene bouwprojecten privaat & openbaar
- restauratie werken • interieur
- metaalbouw • totaalprojecten

Industrieweg - Noord 1165
 3660 Oudesbergen
 tel 089 85 69 04
 yvette@bouwjanssen.be

www.bouwjanssen.be